

POSITION PAPER

Nationale weerbaarheid begint bij een brandweer die daadwerkelijk kan optreden

Ten behoeve van het tweeminutendebat Nationale veiligheid, weerbaarheid, brandweer en crisisbeheersing
8 september 2026

Kernboodschap

De waarschuwing van de Inspectie Justitie en Veiligheid in het [rapport Grenzen bereikt](#) is sinds het commissiedebat van 10 juni 2026 niet minder urgent geworden. Integendeel: ontwikkelingen in de praktijk bevestigen precies de kwetsbaarheden waarvoor de Inspectie waarschuwde. De [sluiting van brandweerpost Cadzand](#), de zeer grote en [complexe natuurbranden](#) en de ongevallen met gevaarlijke stoffen in [Eindhoven](#) en [Zwaag](#) laten op drie verschillende niveaus zien wat er gebeurt wanneer lokale basisbrandweezorg wordt verkleind, grootschalige capaciteit schaars is en specialistische capaciteit op grote afstand beschikbaar moet komen.

Tegelijkertijd worden veiligheidsregio's geconfronteerd met financiële taakstellingen. Daarmee ontstaat een fundamentele tegenstelling: Nederland wil zijn maatschappelijke en civiele weerbaarheid vergroten, terwijl de operationele basis waarop die weerbaarheid mede rust op onderdelen verder wordt verschaald.

De vraag is niet langer of de waarschuwingen uit Grenzen bereikt serieus moeten worden genomen, maar welke concrete maatregelen kabinet en Kamer nu nemen om te voorkomen dat de operationele grenzen verder worden overschreden.

Van politieke erkenning naar operationele werkelijkheid

In het [commissiedebat van 10 juni](#) bestond brede politieke aandacht voor nationale weerbaarheid, bovenregionale samenwerking, natuurbrandbestrijding, interoperabiliteit en de positie van de brandweer. Dat sluit aan bij [de inbreng](#) die de VBV voorafgaand aan het debat aan de Kamer heeft gestuurd. De vertaalslag naar concrete operationele capaciteit, landelijke minimumnormen, structurele financiering en afdwingbare regie bleef echter grotendeels uit.

De Inspectie JenV [concludeerde in november 2025](#) dat de Nederlandse brandweer onvoldoende is voorbereid op grote, gelijktijdige of langdurige incidenten in meerdere veiligheidsregio's of op landelijk niveau. De Inspectie signaleert tekortkomingen in centrale sturing en bevoegdheden en onvoldoende gegarandeerde personele, materiële, grootschalige en specialistische capaciteit. Bij bovenregionale bijstand kan bovendien de reguliere dekking in de leverende regio direct onder druk komen te staan.

Sinds 25 juni 2026 onderzoekt de Inspectie ook de [25 regionale dekkingsplannen](#). Daarbij kijkt zij nadrukkelijk naar snelheid, capaciteit, paraatheid en werkdruk. Dat onderzoek onderstreept dat niet alleen de papieren aanwezigheid van eenheden relevant is, maar vooral welke slagkracht feitelijk beschikbaar en inzetbaar is.

Drie ontwikkelingen, één structureel probleem

Cadzand, de natuurbranden in Venray/'t Harde en de incidenten in Eindhoven/Zwaag zijn operationeel verschillende dossiers. Samen leggen zij echter dezelfde systeemkwetsbaarheid bloot. Cadzand gaat over de lokale basis en geografische dekking. Venray en 't Harde gaan over grootschalige en langdurige slagkracht wanneer risico's zich stapelen. Eindhoven en Zwaag gaan over de tijdige beschikbaarheid van specialistische capaciteit.

Juist in samenhang maken deze voorbeelden zichtbaar waarom de waarschuwingen van de Inspectie niet als abstracte stelselproblematiek kunnen worden beschouwd.

1. Cadzand: afbouw aan de basis van de brandweezorg

In [juli 2026 besloot het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Zeeland](#) tot sluiting van brandweerpost Cadzand. Daarmee verdwijnt lokale repressieve capaciteit uit een geografisch kwetsbaar deel van West-Zeeuws-Vlaanderen en moet de brandweezorg in belangrijke mate worden overgenomen door omliggende posten. De consequentie is dat opkomsttijden in Cadzand en omgeving toenemen. In een groot gebied zelfs tot ruim boven het wettelijk maximum van 18 minuten.

De VBV heeft zich tegen die sluiting verzet, niet vanuit de gedachte dat iedere bestaande kazerne per definitie moet blijven bestaan, maar omdat een besluit over vermindering van operationele capaciteit vooraf moet zijn gebaseerd op een aantoonbaar gelijkwaardig en verantwoord niveau van brandweezorg. In West-Zeeuws-Vlaanderen spelen grote afstanden, een perifere ligging, toeristische piekbelasting en objecten met gebruiksfuncties waarvoor snelle brandweerinzet van bijzonder belang is.

Cadzand maakt daarmee een nationaal stelselprobleem zichtbaar. De brandweer is regionaal georganiseerd, maar de optelsom van 25 regionale besluiten bepaalt uiteindelijk de landelijke operationele slagkracht t.b.v. de grootschalige en specialistische brandweezorg en rampenbestrijding. Echter, iedere regio kan vanuit eigen bestuurlijke of financiële afwegingen posten, voertuigen of specialistische functies verminderen. Zo was volgens de [Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's](#) (commissie-Muller) de besluitvorming in een veiligheidsregio over takenpakket, mensen en materieel van de brandweer sterk gericht op de vraag hoe ze met zo min mogelijk middelen binnen de eigen regio kan voldoen aan de wettelijke eisen.

Deze 'autonome bevoegdheid' van de veiligheidsregio's heeft gezorgd voor een bovenregionaal 'niemandsland', waarin gezamenlijke bestuurlijke besluitvorming over de gezamenlijke risico's, de landelijke en gezamenlijk benodigde slagkracht en de interregionale samenwerking, afwezig bleef.

Dat heeft vervolgens geresulteerd in een forse krimp van de collectieve slagkracht in de Nederlandse brandweerkazernes. Het aantal tankautospuitten daalde volgens de [door de VBV verzamelde cijfers](#) van ruim 1.500 in 2011 naar ongeveer 1.100 in 2024, het aantal hulpverleningsvoertuigen van 280 naar 111. Tegelijkertijd nam het aantal brandweermensen met circa 4.500 af, waarbij het voor een belangrijk deel om vrijwilligers gaat.

Daarmee is een structurele daling van het beschermingsniveau ingezet die frontaal botst met het versterken van de weerbaarheid van ons land.

De stelselverantwoordelijkheid kan niet ophouden bij de constatering dat brandweezorg regionaal is georganiseerd wanneer de gezamenlijke gevolgen van regionale besluiten de nationale slagkracht raken.

2. Van Venray naar landelijke schaarste: de rek is uit de slagkracht

De natuurbranden van 2026 maken misschien wel het meest zichtbaar wat de Inspectie Justitie en Veiligheid met *Grenzen bereikt* heeft vastgesteld: Nederland beschikt onvoldoende over robuuste reservecapaciteit om grote, langdurige en vooral gelijktijdige incidenten op te vangen.

Dat is inmiddels geen theoretische veronderstelling meer. Tijdens de zeer grote [natuurbrand bij 't Harde in april 2026](#) waren volgens [landelijk regisseur natuurbrand Jelmer Dam](#) zoveel specialistische teams nodig dat **al op de eerste dag schaarste ontstond in de rest van Nederland**. Er werd rekening gehouden met een tweede grote natuurbrand. Wanneer die zich zou voordoen, zou daarvoor niet opnieuw alle benodigde capaciteit kunnen worden ingezet.

Dat gegeven raakt de kern van het probleem. Een brand bewust laten branden omdat dit vanuit natuurbrandbeheersing de meest effectieve tactiek is, is een vakinhoudelijke keuze. Een brand niet volledig kunnen bestrijden omdat de benodigde mensen en middelen elders zijn ingezet, is iets fundamenteel anders. **Het eerste is strategie. Het tweede is schaarste.**

De grote [natuurbrand bij Venray](#) in augustus moet tegen die achtergrond worden gezien. Opnieuw was een omvangrijke inzet noodzakelijk en opnieuw werd zichtbaar hoe snel voor één groot incident capaciteit uit een groter gebied moet worden samengebracht. Het probleem is daarbij niet dat veiligheidsregio's elkaar bijstand verlenen — daarvoor is bovenregionale samenwerking juist bedoeld. Het probleem ontstaat wanneer die bijstand de resterende dekking zodanig aantast dat een tweede gelijktijdig incident niet meer met dezelfde slagkracht kan worden bestreden.

De waarschuwingen daarover zijn bovendien niet nieuw. [Al in 2011 constateerde de toenmalige Inspectie OOV](#) grote verschillen in operationele slagkracht, kennis en bestrijdingstactiek en tekortkomingen in de organisatie van bovenregionale bijstand. De Inspectie kon destijds zelfs niet vaststellen of Nederland in staat was meerdere grote natuurbranden tegelijkertijd effectief te bestrijden. De [toenmalige beleidsreactie](#) kondigde onder meer een landelijke doctrine, een interregionale capaciteitanalyse en verbetering van de bovenregionale bijstand aan. Vijftien jaar later staan vrijwel dezelfde vraagstukken opnieuw op de politieke agenda.

In 2021 [waarschuwde de Algemene Rekenkamer](#) opnieuw voor onvoldoende specialistische capaciteit. In 2025 concludeerde de Inspectie JenV in *Grenzen bereikt* dat de brandweer onvoldoende is voorbereid op grote, langdurige en gelijktijdige incidenten en dat tekorten aan personeel, materieel, uniformiteit en landelijke organisatie de slagkracht beperken. En in 2026 wordt die waarschuwing in de praktijk zichtbaar: bij één grote natuurbrand kan binnen één dag al landelijke schaarste ontstaan.

Daar komt bij dat Nederland bij de grote natuurbranden in Brabant en Gelderland eerder dit jaar een beroep moest doen op [Duitse, Belgische en Franse collega's](#). Internationale bijstand is een waardevol en noodzakelijk onderdeel van Europese samenwerking. Maar zij mag geen structurele vervanging worden voor onvoldoende eigen nationale capaciteit. De VBV constateerde deze zomer bovendien dat Nederland zelf nauwelijks in staat bleek een substantiële brandweermacht met materieel beschikbaar te stellen toen Frankrijk door zeer grote natuurbranden werd getroffen. [Europese solidariteit veronderstelt wederkerigheid](#): Nederland moet niet alleen hulp kunnen ontvangen, maar ook voldoende operationele reserve hebben om anderen te helpen.

De oorzaak daarvan kan niet uitsluitend worden gezocht in het veranderende natuurbrandrisico. Terwijl de risico's toenamen, is de slagkracht van de brandweer beduidend gekrompen. De veronderstelling was jarenlang dat regionalisering, specialisatie en onderlinge bijstand het mogelijk maakten met minder mensen en materieel toch voldoende slagkracht te behouden. Juist bij grote en gelijktijdige incidenten blijkt hoe kwetsbaar die veronderstelling is geworden.

Daarom is de centrale vraag niet alleen hoe Nederland natuurbranden in de toekomst anders moet bestrijden. De fundamentele vraag is:

Hoeveel gegarandeerde operationele capaciteit houdt Nederland beschikbaar om een tweede en derde groot incident te kunnen bestrijden zonder de reguliere brandweerzorg elders onverantwoord uit te hollen?

Die vraag is des te urgenter omdat de oplossing in grote lijnen al vijftien jaar bekend is: één nationale doctrine, uniforme specialistische eenheden, gegarandeerde bovenregionale en landelijke capaciteit, nationale regie met daadwerkelijk mandaat en onafhankelijk toezicht met effectieve handhaving van landelijke normen.

De branden in 't Harde en Venray bevestigen dat natuurbrandbestrijding niet uitsluitend als een regionaal vegetatiebrandscenario kan worden beschouwd. Extreme droogte, moeilijke bereikbaarheid, rookverspreiding, langdurige inzet, mogelijke evacuatie, vitale infrastructuur en explosierisico's kunnen zich gelijktijdig voordoen. Daarvoor zijn vooraf georganiseerde specialistische capaciteit, één operationele doctrine, goede informatie-uitwisseling en snelle bovenregionale opschaling nodig, zonder dat de reguliere dekking elders onverantwoord wordt uitgehold.

3. Eindhoven en Zwaag: specialistische IBGS-capaciteit moet niet alleen beschikbaar, maar ook tijdig inzetbaar zijn

De incidenten met gevaarlijke stoffen in Eindhoven en Zwaag leggen een andere kwetsbaarheid van de Nederlandse brandweer bloot: de sterke concentratie van specialistische capaciteit voor de bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen (IBGS). Daarbij gaat het niet alleen om de vraag óf Nederland over specialistische capaciteit beschikt, maar vooral waar deze capaciteit beschikbaar is en binnen welke tijd zij daadwerkelijk kan worden ingezet wanneer een incident daarom vraagt.

Op 31 augustus 2026 ontstond bij Aalberts Surface aan de Hurksestraat in Eindhoven een incident waarbij na een chemische reactie met salpeterzuur [gevaarlijke dampen vrijkwamen](#). Er werd opgeschaald naar GRIP 1. De ter plaatse aanwezige brandweereenheden konden de situatie monitoren en stabiliseren, maar beschikten volgens de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost niet over voldoende bescherming om de gevaarlijke stof zelf te benaderen. Voor de daadwerkelijke specialistische bronbestrijding moest daarom een gaspakteam uit Rotterdam-Rijnmond, op meer dan honderd kilometer afstand, naar Eindhoven komen.

Dat is relevant omdat het [Besluit veiligheidsregio's](#) nog steeds voorschrijft dat iedere veiligheidsregio beschikt over een [eenheid voor de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen](#). Deze eenheid moet onder meer in staat zijn mensen en dieren uit besmet gebied te redden, de bron van het incident te bestrijden en ontsmetting uit te voeren. Voor deze eenheid geldt bovendien een wettelijke opkomstnorm [van dertig minuten](#).

De feitelijke organisatie heeft zich de afgelopen jaren echter in een andere richting ontwikkeld. Waar Nederland oorspronkelijk over 25 regionale gaspakteams beschikte, is de specialistische IBGS-bronbestrijding geconcentreerd in een beperkt aantal – zes – specialistische teams. Aan die concentratie ligt een begrijpelijke vakinhoudelijke gedachte ten grondslag: door specialistische werkzaamheden bij een kleiner aantal teams onder te brengen, kunnen kennis, ervaring en vakbekwaamheid beter worden onderhouden. Maar bij spoedeisende hulpverlening wordt kwaliteit niet uitsluitend bepaald door deskundigheid. Ook geografische spreiding en opkomsttijd bepalen of die deskundigheid beschikbaar is op het moment dat zij nodig is.

Juist Eindhoven maakt die spanning zichtbaar. Uit de door de [VBV gereconstrueerde gegevens](#) volgt dat circa 1 uur en 40 minuten verstreek voordat de specialistische capaciteit uit Rotterdam in Eindhoven beschikbaar was. De exacte formele tijdlijn van alarmering, vertrek, aankomst en het moment waarop het team daadwerkelijk inzetgereed was, moet nog nader worden vastgesteld. De VBV presenteert deze tijdsduur daarom nadrukkelijk niet als een definitief vastgestelde formele overschrijding van de wettelijke opkomstnorm. De operationele betekenis ervan kan echter evenmin worden genegeerd.

Een wettelijke norm van dertig minuten en een specialistische eenheid die in de praktijk van meer dan honderd kilometer afstand moet worden aangevoerd, roepen een fundamentele vraag op over het beschermingsniveau dat het huidige stelsel feitelijk kan bieden. Bij een incident met gevaarlijke stoffen kan tijd immers bepalend zijn voor de mogelijkheid om slachtoffers te redden, een lekkage te stoppen, verdere verspreiding te voorkomen of een escalatie van het incident tegen te gaan.

Dat dit vraagstuk niet tot Eindhoven beperkt blijft, bleek slechts enkele dagen later. Op 4 september 2026 vond bij een bedrijf in Zwaag [opnieuw een ernstig incident met een chemische stof](#) plaats. Twee personen raakten daarbij onwel en zijn later overleden. De precieze stof, oorzaak en toedracht worden nog onderzocht. Het zou daarom onjuist zijn enig verband te leggen tussen het overlijden van de slachtoffers en de opkomsttijd van specialistische brandweercapaciteit.

Voor de beoordeling van het stelsel is echter wel relevant dat ook bij dit incident specialistische IBGS-capaciteit van buiten de eigen veiligheidsregio moest worden aangevoerd.

Eindhoven en Zwaag zijn operationeel verschillende incidenten en over de afloop mogen geen conclusies worden getrokken die het beschikbare feitenmateriaal niet ondersteunt. Maar beide incidenten leggen binnen één week dezelfde systeemvraag op tafel:

Niet óf Nederland ergens over specialistische IBGS-capaciteit beschikt, maar waar die capaciteit zich bevindt, hoeveel daarvan gelijktijdig beschikbaar is en binnen welke tijd zij op iedere plaats in Nederland daadwerkelijk kan worden ingezet.

Die vraag is des te relevanter omdat de huidige inrichting niet uit de lucht is komen vallen. [Al in 2019 was bekend](#) dat de doorontwikkeling van IBGS afweek van de toen en nog steeds geldende bepalingen van het Besluit veiligheidsregio's. [De minister stond veiligheidsregio's onder voorwaarden toe](#) vooruit te lopen op een aangekondigde wijziging van dat besluit. De specialistische organisatie werd vervolgens verder ontwikkeld en geconcentreerd, terwijl de aangekondigde aanpassing van de regelgeving uitbleef. [De VBV heeft in 2022 reeds gewezen op de mogelijke gevolgen](#) daarvan voor geografische dekking, opkomsttijden en het beschermingsniveau voor burgers en brandweermensen.

Juist tegen die achtergrond krijgen de bevindingen van de Inspectie Justitie en Veiligheid in Grenzen bereikt extra betekenis. De Inspectie constateert dat de borging van grootschalige en specialistische brandweezorg tekortschiet en dat onvoldoende zekerheid bestaat over de daadwerkelijk beschikbare capaciteit wanneer meerdere regio's of incidenten tegelijkertijd een beroep op dezelfde schaarse middelen doen.

De casussen Eindhoven en Zwaag maken daarom duidelijk waarom papieren beschikbaarheid niet hetzelfde is als operationele slagkracht. Een specialistische eenheid kan organisatorisch beschikbaar zijn, maar voor de burger of brandweereenheid die bij een acuut incident op die capaciteit is aangewezen, is uiteindelijk bepalend hoe snel deze daadwerkelijk ter plaatse en inzetgereed kan zijn.

De VBV vindt daarom dat de minister niet kan volstaan met een inventarisatie van het aantal specialistische IBGS-eenheden. Er moet landelijk inzicht komen in hun feitelijke beschikbaarheid, geografische spreiding, realistisch haalbare opkomst- en inzettijden en gelijktijdige inzetbaarheid. Daarbij moet ook worden vastgesteld welk beschermingsniveau Nederland voor incidentbestrijding gevaarlijke stoffen minimaal wil garanderen en of de huidige organisatie dat niveau in alle delen van het land daadwerkelijk kan leveren. Tegen de achtergrond van de huidige geopolitieke situatie is dit vraagstuk urgenter dan ooit.

De centrale vraag is daarmee eenvoudig, maar urgent: kan iemand die ergens in Nederland bij een ernstig incident met gevaarlijke stoffen onmiddellijk specialistische hulp nodig heeft, erop vertrouwen dat de brandweer die hulp binnen een verantwoord tijdsbestek kan leveren?

De rode draad: papieren capaciteit is niet hetzelfde als feitelijke slagkracht

De drie voorbeelden maken zichtbaar dat de discussie over brandweezorg niet kan worden beperkt tot organisatieschema's, regionale plannen of aantallen eenheden op papier. Relevant is wat op het beslissende moment daadwerkelijk beschikbaar is: hoeveel mensen, voertuigen en specialistische teams kunnen worden ingezet, waar bevinden zij zich, hoe snel kunnen zij optreden en wat blijft er achter voor de reguliere dekking wanneer bijstand wordt verleend?

Dat is precies de kern van Grenzen bereikt. Wanneer de basis kleiner wordt, specialistische capaciteit wordt geconcentreerd en grootschalige incidenten een beroep doen op dezelfde schaarse mensen en middelen, verdwijnt het vermogen om grote en langdurige incidenten met succes te bestrijden uit het systeem. Juist die reserve capaciteit is noodzakelijk voor een weerbare samenleving die ook meerdere gelijktijdige of langdurige incidenten moet kunnen opvangen.

De weerbaarheidsparadox

De overheid vraagt burgers zich voor te bereiden op langdurige crises en [ten minste 72 uur zelfredzaam](#) te kunnen zijn. Die oproep is begrijpelijk, maar kan professionele hulpverlening nooit vervangen. Een noodpakket blust geen natuurbrand, evacueert geen woonwijk, stopt geen lekkage van een gevaarlijke stof en redt geen slachtoffer uit een ingestort gebouw.

Daarom is het moeilijk uitlegbaar dat de ambitie om Nederland weerbaarder te maken samengaat met financiële taakstellingen bij veiligheidsregio's en besluiten die lokaal of specialistisch operationele capaciteit verminderen. Wanneer investeringen worden uitgesteld, vacatures niet worden ingevuld, specialistische functies worden samengevoegd of posten en voertuigen verdwijnen, neemt de marge om onverwachte, langdurige of gelijktijdige incidenten op te vangen verder af.

Vrijwilligers zijn geen aanvulling, maar een fundament

Ruim tachtig procent van het operationele brandweerpersoneel bestaat uit vrijwilligers. Zij vormen daarmee de ruggengraat van de Nederlandse brandweer. Zonder hun inzet bestaat de huidige landelijke dekking van de brandweezorg eenvoudigweg niet. De beschikbaarheid, belastbaarheid en positie van vrijwilligers zijn daarom geen afzonderlijk arbeidsvoorwaardelijk thema, maar een wezenlijk onderdeel van de nationale operationele slagkracht.

De VBV is sinds 2008 door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties [erkend als overlegpartner](#) bij beleidsontwikkelingen die relevant zijn voor de positie van brandweervrijwilligers. Vanuit die rol brengt de VBV de ervaringen van de operationele praktijk in bij de ontwikkeling van beleid. Dat doen wij sinds onze oprichting transparant en zonder voorkeur voor een politieke stroming.

Stelselverantwoordelijkheid vraagt om handelen

Regionale verantwoordelijkheid en lokale bestuurlijke afwegingen zijn wezenlijke onderdelen van het Nederlandse brandweerstelsel. Maar zij ontslaan de minister niet van zijn stelselverantwoordelijkheid. Zodra structurele kwetsbaarheden de grenzen van afzonderlijke regio's overstijgen, specialistische capaciteit landelijk wordt georganiseerd en de gezamenlijke effecten van regionale besluiten de nationale slagkracht bepalen, is landelijke regie noodzakelijk.

Het [tweeminutendebat van 8 september](#) biedt de Kamer daarom de mogelijkheid om de stap te zetten van erkenning naar uitvoering. Niet nogmaals uitsluitend vragen om analyses, pilots en bestuurlijk overleg, maar om concrete besluiten, termijnen, normen en aantoonbare resultaten.

Vier concrete voorstellen ter overweging door de Tweede Kamer

De VBV legt onderstaande voorstellen in gelijke vorm voor aan de woordvoerders van de democratische fracties. Zij zijn bedoeld als inhoudelijke bouwstenen voor het debat en kunnen desgewenst worden vertaald naar moties of andere parlementaire verzoeken.

1. Breng de daadwerkelijk beschikbare operationele slagkracht landelijk in beeld

Laat een landelijke nulmeting uitvoeren naar de feitelijk beschikbare brandweercapaciteit. Neem daarin niet alleen planmatig aanwezige eenheden op, maar ook personele paraatheid, lokale basisbrandweezorg, tankautosputten, grootschalige brandbestrijdingscapaciteit, natuurbrandspecialismen, IBGS, technische hulpverlening en andere voor bovenregionale en landelijke inzet noodzakelijke specialistische capaciteit. Maak daarbij zichtbaar welke capaciteit bij meerdere gelijktijdige incidenten daadwerkelijk kan worden vrijgemaakt zonder de basisbrandweezorg in de leverende regio onverantwoord aan te tasten. Neem ook geografische dekking en realistisch haalbare opkomsttijden van specialistische capaciteit mee.

2. Stel landelijke minimumnormen vast voor operationele slagkracht

Werk op basis van maatgevende scenario's landelijke minimumnormen uit voor basisbrandweezorg, grootschalig en specialistisch optreden. Leg ten minste eisen vast voor capaciteit, spreiding, beschikbaarheid, opkomst, vakbekwaamheid, materieel en continuïteit. Een nationaal veiligheidsniveau mag niet uitsluitend het toevallige resultaat zijn van 25 afzonderlijke regionale keuzes.

3. Borg landelijke regie en doorzettingsmacht bij schaarste

Leg vast wie bij gelijktijdige grote incidenten bevoegd is om schaarse brandweercapaciteit bovenregionaal en landelijk te verdelen en prioriteiten te stellen. Maak vooruitlopend op de herziening van de Wet veiligheidsregio's operationele afspraken en borg de noodzakelijke regie en doorzettingsmacht vervolgens wettelijk. Uniforme doctrine, interoperabele informatievoorziening en gezamenlijke oefeningen horen daar onlosmakelijk bij.

4. Toets bezuinigingen aan de gevolgen voor brandweezorg en nationale weerbaarheid

Maak landelijk inzichtelijk wat huidige en voorgenomen financiële taakstellingen bij veiligheidsregio's betekenen voor lokale dekking, posten, materieel, personele paraatheid, beschikbaarheid van vrijwilligers en grootschalige en specialistische capaciteit. Beoordeel vervolgens of die ontwikkeling verenigbaar is met de aanbevelingen uit Grenzen bereikt en de doelstellingen van het nationale weerbaarheidsbeleid. Voorkom dat Nederland aan de ene kant investeert in weerbaarheid terwijl aan de operationele basis capaciteit verdwijnt.

Slot

Cadzand, de natuurbranden in Venray/'t Harde en de incidenten in Eindhoven/Zwaag zijn geen bewijs dat iedere brandweerinzet tekortschiet. Zij laten iets fundamenteels zien: hoe kwetsbaar een stelsel wordt wanneer de lokale basis wordt verkleind, grote incidenten veel van dezelfde schaarse capaciteit vragen en specialistische eenheden op steeds grotere afstand worden georganiseerd.

De Inspectie JenV heeft die kwetsbaarheid in Grenzen bereikt stelselmatig beschreven. De ontwikkelingen sinds het commissiedebat van 10 juni geven die analyse een concrete operationele werkelijkheid. Daarmee kan de waarschuwing aan het adres van de stelselverantwoordelijke minister niet langer worden beschouwd als een probleem voor later.

Nationale weerbaarheid kan alleen geloofwaardig worden versterkt wanneer ook de brandweer aantoonbaar beschikt over voldoende mensen, materieel, specialistische capaciteit, geografische dekking en landelijke regie om daadwerkelijk op te treden wanneer het erop aankomt.

Namens de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Marcel Dokter, voorzitter